

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR
MARIA KARLSSON**

Seduta ta' l-4 ta' Dicembru, 2008

Talba Numru. 19/2007

Paul Tonna (ID 275829 M)

vs

**Maria Speranza Buttigieg u b'digriet tas-27 ta' Frar,
2008 it-Tribunal ordna l-kjamat in kawza ta' Joseph
Cutajar**

It-Tribunal

Ra l-Avviz li permezz tieghu l-attur talab il-hlas mill-konvenuti jew min minnhom ta' sitt mija, disgha u disghin ewro u sitta u hamsin centezmi (€ 699.56) gja` Lm 300.32 rapprezentanti spejjez ta` funeral tal-mejjet Carmelo Borg, ta' liema Maria Speranza Buttigieg hija eredi u liema funeral sar taht struzzjonijiet taghha.

Kopja Informali ta' Sentenza

Bl-ispejjez, inkluz dawk ta' l-ittra interpellatorja datata 28 ta' Awissu, 2006 u tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju pprezentat kontestwalment u bl-imghax skond il-ligi kontra l-konvenuta ngunta in subizzjoni.

Ra r-risposta tal-konvenuta fejn issollevat illi l-konvenuta m'hijiex il-legittima kuntradittrici ghax ma ordnatx is-servizzi funebri '*de quo agitur*'. Illi ghandu jigi kjamat in kawza certu Joseph Cutajar. Illi t-talbiet attrici in kwantu dedotti fil-konfront tal-konvenuta huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda.

Ra illi permezz ta' digriet moghti fis-27 ta' Marzu, 2007 it-Tribunal ordna l-kjamat in kawza ta' Joseph Cutajar. Ra illi b'digriet tat-13 ta' Lulju, 2007, id-digriet tas-27 ta' Marzu, 2007 gie revokat u ra wkoll illi b'digriet sussegwenti tas-27 ta' Frar, 2008 it-Tribunal rega' ordna l-kjamat in kawza ta' Joseph Cutajar.

Ra illi l-kjamat in kawza fir-risposta tieghu ssollewa illi '*in linea*' preliminari l-azzjoni attrici hija preskritta ai termini ta' l-artiklu 2148 (f) u 2149 (a) tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta. Illi ukoll '*in linea*' preliminari ma tezisti l-ebda relazzjoni guridika bejn l-attur u l-eccipjent, hekk kif jirrizulta ukoll mix-xhieda ta' l-istess attur. Illi fi kwalunkwe' kaz it-talba attrici ghandha tigi respinta bhala nfondata fil-fatt u fid-dritt.

Ra d-dokumenti kollha ezebiti fl-atti.

Sema` x-xhieda ta' Paul Tonna, Maria Speranza Buttigieg u Joseph Cutajar.

Sema` t-trattazzjoni tal-partijiet konvenuti.

IKKUNSIDRA

Illi preliminarjament giet issollewata mill-kjamat in kawza eccezzjoni dwar il-preskrizzjoni ai termini ta' l-artiklu

2148 (f) u 2149 (a) tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta fil-konfront ta' l-istess kjamat in kawza Joseph Cutajar.

Illi fil-mertu din il-kawza titratta dwar hlas ta' spejjez ta' funeral tal-mejjet Carmelo Borg li miet fis-17 ta' Jannar, 2006. Jirrizulta mill-provi illi l-konvenuta Maria Speranza Buttigieg kienet tiehu hsieb id-defunt Carmelo Borg u li kienet tghix mad-defunt Carmelo Borg. Illi l-konvenuta kienet tiehu hsieb lil Carmelo Borg tul il-mard tieghu izda ma kienetx tamministra l-beni tieghu. Illi jirrizulta ukoll illi l-kjamat in kawza kien l-amministratur tal-beni tad-defunt Carmelo Borg tul l-ahhar sena ta' hajjet il-mejjet Carmelo Borg u 'di fatti' kellu prokura generali moghtija lil minn Carmelo Borg fl-2005. Jirrizulta mix-xhieda lit-Tribunal illi l-konvenuta kienet l-allegata eredi universali tal-mejjet Carmelo Borg izda prova dokumentali dwar dan ma giex ezebit fl-atti.

L-attur xehed illi huwa kien avvicinat mill-kjamat in kawza fejn infurmah bil-mewt ta' Carmelo Borg u li riedet tkellmu l-konvenuta. L-Attur kien habib intimu tal-mejjet, kif ukoll kien jaf sewwa kemm lill-konvenuta kif ukoll lill-kjamat in kawza. Illi meta mar ghandu l-kjamat in kawza huma kienu marru d-dar fejn kien jinsab il-mejjet u cioe' fl-istess dar fejn kienet tghix il-konvenuta. Il-Konvenuta kienet talbitu sabiex jaghmlilha l-arrangamenti ghal funeral. Wara l-funeral ipprezentalha l-kont u bdiet tghajjat mieghu li hi ma kellha taghti xejn. Illi jirrizulta illi peress l-attur kien jaf il-mejjet sew, il-konvenuta ma kienetx iffirmit l-ebda karta ghal funeral. In kontro-ezami l-attur kien qal illi Joseph Cutajar kien mar ghandu peress illi Maria Speranza Buttigieg kienet riedet tkellmu. Qal ukoll illi waqt id-diskussjonijiet kien prezenti l-kjamat in kawza Joseph Cutajar. Qal ukoll illi Cutajar ma kienx tkellem sakemm kien qed isir il-ftehim ghall-arrangement tal-funeral.

Il-konvenuta qalet illi ma kienetx ordnat lill-attur sabiex jorganizza l-funeral. Qalet illi l-funeral kien ordnah il-kjamat in kawza. Il-kjamat in kawza ordna wkoll it-tip ta' tebut kif ukoll il-fjuri. Il-konvenuta qalet illi hija kienet il-werrieta tal-mejjet Carmelo Borg. Ziedet li tul l-ahhar sena ta' hajjet Carmelo Borg, huwa kien ta prokura

generali lill-kjamat in kawza. Illi mal-mewt ta' Carmelo Borg hija ma sabet xejn fil-kontijiet tal-bank li kienu f'isem Carmelo Borg. Saret taf ukoll illi d-dar ta' Carmelo Borg, l-istess dar fejn kienet toqghod il-konvenuta kienet giet trasferita lill-kjamat in kawza u li issa hemm kawza sabiex tigi zgumbrata minn din id-dar. Il-konvenuta sostniet illi l-ftehim ghal funeral kien sar mal-kjamat in kawza u hija ma kellha mohh xejn meta miet Carmelo Borg.

It-Tribunal jirrilleva illi l-kjamat in kawza kien xehed illi huwa kien mar ghand l-attur sabiex jghidlu li kien miet Carmelo Borg u li l-konvenuta riedet tkellmu dwar il-funeral. Illi rigward il-prokura generali l-kjamat in kawza xehed illi mal-gurnata tal-mewt id-defunt ma kellux iktar flus fil-kont tieghu. Qal ukoll illi d-dar ta' abitazzjoni tal-mejjet Carmelo Borg kien bieghhalilu ghal prezz ta' Lm 9,000 izda dawn il-flus qatt ma dahlu fil-kont tal-bank tal-mejjet Carmelo Borg.

Mill-provi dokumentali tal-bank jirrizulta illi l-mejjet Carmelo Borg ma kellux flus fil-kontijiet tal-bank fil-gurnata tal-mewt tieghu. Jirrizulta illi wara li l-kjamat in kawza nghata prokura generali f'April, 2005 il-flus li kien hemm fil-bank gew prelevati. Jirrizulta ukoll illi l-hlas ta' Lm9,000 ghax-xiri tad-dar ma kienux dahlu fil-bank. Illi bhala amministratur tal-beni ta' Carmelo Borg, it-Tribunal ihoss illi huwa ma tax rendikont sewwa ta' kif gew gestiti l-flus tal-mejjet Carmelo Borg kif huwa obligat jaghmel u ma ta ebda spjegazzjoni fattibli ta' fejn effettivamente kienu marru l-flus hlief li qal illi d-defunt Carmelo Borg kien hareg il-flus mill-bank sabiex imur f' 'home' ghall-anzjani. Izda dan qatt ma rrizulta peress illi Carmelo Borg baqa' jghix id-dar mal-konvenuta.

Illi f'din il-kawza jirrizultaw verzonijiet konfliggenti u sabiex jasal ghal konkluzzjoni gusta u ekwa ghall-vertenza ta' din il-kawza, t-Tribunal ha jevalwa u jgharbel id-deposizzjonijiet mehuda 'viva voce' tax-xhieda kollha, kif ukoll ha jgharbel id-dokumenti ezebiti fl-atti.

Illi minn analizi tal-fatti kif migjuba quddiem it-Tribunal, t-Tribunal jirrilleva illi ghandu dubji serji dwar il-kredibilita'

tal-kjamat in kawza kif ukoll dwar il-verzjoni ta` l-attur izda t-Tribunal ihoss illi l-konvenuta xehdet il-fatti kif svolgew quddiema bil-mod limitat li bih hija kapaci tispjega ruhha liema xhieda hija l-iktar verosimili.

Illi huwa car illi l-attur huwa kreditur ghas-servizzi funebri fis-somma ta' € 699.52 ghas-saldu ta' spejjez inkorsi minnu u hlas dovut lill-attur sabiex jorganizza l-funeral ta' Carmelo Borg. Illi dan jirrizulta ukoll minn '*invoice*' bid-data tardiva tas-27 ta' Marzu, 2007 ipprezentata minnu.

Illi mill-provi migbura, t-Tribunal jinnota illi ghalkemm l-attur qal illi l-konvenuta Buttigieg giet interpellata thallas, it-Tribunal jirrilleva illi l-'*invoice*' li giet ipprezentata minnu hija datata 27 ta' Marzu, 2007. Normalment kont jinhareg mall-ewwel u skond id-dokumenti ezebiti it-Tribunal jirrilleva lli l-'*invoice*' inharget xahrejn u nofs wara li nfethet il-kawza.

Illi l-attur qal illi l-inkarigu gie moghti lillu mill-konvenuta Buttigieg izda kien Joseph Cutajar li mar jinfurmah bil-mewt ta' siehbu Carmelo Borg. Illi fic-cirkostanzi t-Tribunal huwa konvint illi '*dato e concesso*' l-intimita' ta' hbiberija bejn il-mejjet u l-attur u '*dato e concesso*' l-fatt illi l-attur kien jaf kemm lill-kjamat in kawza u lill-konvenuta, ma kienx hemm bniedem iktar adatt mill-attur sabiex jorganizza l-funeral ta' siehbu l-mejjet Carmelo Borg u t-Tribunal huwa konvint illi huwa kien ha l-inizjattiva flimkien mal-kjamat in kawza sabiex jorganizzaw il-funeral.

Illi t-Tribunal jirrilleva lli l-konvenuta qalet illi ma` l-mewt ta' Carmelo Borg hija kienet baghtet ghall-kjamat in kawza sabiex jghinha peress illi hija ma kienetx taf x'ser taghmel bil-mejjet fid-dar fejn kienet tabita.

Illi t-Tribunal jirrilleva wkoll illi mill-provi rrizulta illi l-kjamat in kawza kellu prokura generali moghtija lillu minn Carmelo Borg. Illi ma` l-mewt ta' Carmelo Borg din il-prokura lil Joseph Cutajar spiccat. It-Tribunal huwa tal-fehma illi tul is-sena li kellu l-prokura generali Joseph Cutajar ma tax rendikont fattibli u veritjier ta' fejn marru l-flus depositati l-bank u l-anqas fejn marru Lm 9,000 tal-bejgh tad-dar tal-

mejjiet Carmelo Borg lill-kjamat in kawza Joseph Cutajar. Illi bhala prokuratur huwa ghandu d-dmir u l-obbligu li jaghti rendikont ta' l-amministrazzjoni tal-beni. Haga li jirrizulta illi l-kjamat inkawza ma kienx ghamel. Illi fl-ahhar irrizulta illi sal-gurnata tal-mewt ta' Carmelo Borg, huwa ma kellu xejn fil-kontijiet tal-bank. Ili bhala amministratur tal-beni tul hajjet Carmelo Borg, kellu jassigura li kien hemm bizzejjed flus fil-kontijiet tal-bank sabiex jithallas eventwali funeral, izda dan ma sehhe.

Illi minn stqarrija tal-konvenuta stess hija qalet illi hija kienet il-werrieta ta' Carmelo Borg, izda ma` l-mewt id-dar sfat mibjugha lill-Joseph Cutajar u l-kontijiet tal-bank kienu vojta. It-Tribunal jirriveva illi xi flus fil-kontijiet tal-bank gew prelevati sa xahar wara li l-kjamat in kawza nghata l-prokura generali u l-istess Joseph Cutajar naqas milli jaghti rendikont fattibbli ta' fejn kienu spicaw il-flus tal-kontijiet fil-bank kif ukoll d-Lm 9,000 tad-dar li kienet giet trasferita lil Joseph Cutajar.

It-Tribunal huwa moralment konvint illi x-xhieda tal-konvenuta hija veritjera u jemminha meta tghid illi hija ma kienetx inkarigat lil Joseph Cutajar ghall-funeral izda li kien ha hsieb kollox il-kjamat in kawza Joseph Cutajar. It-Tribunal huwa konvint illi l-inizjattiva ghall-arrangement tal-funeral kienet kemm tal-attur kif ukoll tal-kjamat in kawza. It-Tribunal wasal ghal din il-konkluzzjoni peress illi jidher illi fejn kienu jidhlu affarijiet ta' flus u decizjonijiet amministrattivi dan kien jiehu hsiebhom Joseph Cutajar u mhux Maria Speranza Buttigieg. Illi rrizulta lit-Tribunal tul il-kawza kif ukoll mid-deposizzjonijiet kif moghtija, illi Maria Speranza Buttigieg ma kienetx kapaci li tamministra l-beni ta' Carmelo Borg ghalkemm hija kienet il-kumpann tieghu tul hajtu. Kien ghal din ir-raguni Ili Carmelo Borg kien afda lil Joseph Cutajar minflok lill-konvenuta bi prokura generali sabiex jamministra l-beni tieghu. Ghalhekk, fil-fehma tat-Tribunal huwa konvint illi ghalkemm ma nghatatx ordni mill-ebda mill-konvenuti sabiex isiru l-arrangamenti funebri l-inizjattiva ghall-funeral kien hada l-kjamat in kawza .

Illi t-Tribunal m'ghandux dubju illi l-verzjoni tal-konvenuta hija dik l-aktar kredibbli u verosimili fic-cirkostanzi. Illi huwa minnu illi l-attur huwa kreditur ghall-ispejjez tal-funeral, izda l-bniedem li kkummissjona lill-attur sabiex jorganizza l-funeral, jirrizulta li kien il-kjamat in Joseph Cutajar li kien ilu jiehu hsieb jamministra l-beni tal-mejjet tul l-ahhar sena u li ghalhekk kien f'posizzjoni ahjar li jordna l-funeral u mhux il-konvenuta Maria Speranza Buttigieg li ma kienetx meqjusa kapaci sahansitra li tamministra l-beni tad-defunt Carmelo Borg ghal-kemm hija kienet il-kumpann u l-bniedma li hadet hsieb il-mejjet tul l-ahhar snin ta'hajtu.

Illi t-Tribunal huwa konvint illi peress illi l-attur kien habib intimu tal-mejjet Carmelo Borg meta mar ghandu Joseph Cutajar sabiex ihabbarlu l-mewt ta' Carmelo Borg huwa kien jaf illi l-kjamat in kawza kien il-bniedem ta' fiducja ta' Carmelo Borg u t-Tribunal huwa tal-fehma illi flimkien mal-kjamat in kawza l-attur ha l-inizjattiva sabiex jorganizzaw l-funeral tal-mejjet, Carmelo Borg. Izda ordni minn ghand il-konvenuta Buttigieg ghal-funeral qatt ma kien hemm.

It-Tribunal huwa konvint illi mix-xhieda moghtija mill-konvenuta, ma` l-mewt ta' sehiebha Carmelo Borg, il-konvenuta ma kienetx tinsab fi stat emozzjonali tajjed u li ghaldaqstant kien Cutajar li kien ha hsieb li jordna l-funeral. Cutajar wara kollox kien l-amministratur tal-beni tul hajjet il-mejjet.

Illi rigward l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni ai termini ta` l-artiklu 2148 (f) u l-artiklu 2149 (a) tal-Kap. 12, it-Tribunal jirriveva illi l-kjamat in kawza gie notifikat bl-atti fit-3 ta' Marzu, 2008, 'l fuq minn sentejn wara l-mewt ta' Carmelo Borg li miet fis-17 ta' Jannar, 2006. Ghaldaqstant, l-eccezzjoni preliminari dwar il-preskrizzjoni ta` l-azzjoni kontra l-konvenut kjamat in kawza ghandha tigi akkolta. Fir-rigward tat-tieni eccezzjoni li ma tezisti l-ebda relazzjoni guridika bejn l-attur u l-konvenut kjamat in kawza Joseph Cutajar it-Tribunal jirrespingiha. It-Tribunal ghal din it-tieni eccezzjoni huwa tal-fehma illi ngabu bizzejjed provi illi l-konvenut kjamat in kawza kien il-bniedem maghruf li kien jamministra l-beni tad-defunt tul l-

ahhar sena ta' hajtu u mhux il-konvenuta, li kjament hija ma kienetx kapaci tamministra, ghalkemm kienet il-kumpann tad-defunt u kienet tiehu hsiebu tul iz-zmien li Borg kien marid. Illi l-funeral kien effettivamente ordnah il-kjamat in kawza.

In konkluzjoni, t-Tribunal huwa moralment konvint illi l-konvenuta ma kienetx il-persuna li kkummissjonat il-funeral, u kif qal sewwa l-kreditur, il-mejjet kien habib sewwa ta' l-attur, illi l-ewwel persuna li kienet qaltlu bil-mewt ta' Carmelo Borg kien il-kjamat in kawza Joseph Cutajar u t-Tribunal huwa konvint illi l-probabilita' kienet illi bhala habib sewwa tal-mejjet, l-attur Paul Tonna kien ha l-inizjattiva li jorganizza l-funeral tal-mejjet Carmelo Borg wara li kien gie infurmat bil-mewt ta' Carmelo Borg mill-kjamat in kawza u li fil-fatt ha l-inizjattiva ghall-arrangamenti funebri u halla lill-attur jaghmel l-arrangamenti necessarji ghall-funeral u li flimkien marru d-dar ta' fejn kien jinsab il-mejjet sabiex jaghmlu l-preparamenti mehtiega.

Illi fic-cirkostanzi qieghed jigi ritenut mit-Tribunal illi l-konvenuta ma kienetx ordnat is-servizz funebri tal-mejjet Carmelo Borg u ghaldaqstant m'hijiex debitrice lejn l-attur. Illi l-persuna li ordnat l-arrangamenti sabiex isir il-funeral kien fil-fatt il-kjamat in kawza Joseph Cutajar li kien il-bniedem li jamministra l-beni tal-mejjet Carmelo Borg. Illi Joseph Cutajar l-anqas ma ha hsieb illi jhalli xi flus fil-kontijiet bankarji tal-mejjet sabiex id-defunt ikun f'posizzjoni li jhallas ghal funeral tieghu stess. Izda rigward l-eccezzjoni li l-konvenuta m'hijiex l-legittimu kuntradittur it-Tribunal jidhirli illi huwa pacifiku fil-gurisprudenza nostrana illi dawn il-fatti '*per se*' ma jfissurx illi l-konvenuta giet citata bhala l-legittimu kuntradittur errorjament. Illi mill-provi gie stabbilit ness u l-konvenuta setghet titqies li kienet il-persuna idoneja. Ghalkemm f'dan il-kaz ma rrizultax fil-mertu ma kienetx ghal kollox estranja ghal kaz. .

Illi t-Tribunal isib illi l-azzjoni ta' l-attur fil-konfront tal-kjamat in kawza hija preskritta ai termini tal-Art 2148(f) u l-artiklu 2149(a) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta, izda kienet

Kopja Informali ta' Sentenza

tezisti relazzjoni guridika bejn l-attur u l-konvenut kjamat in kawza peress illi rrizulta lit-Tribunal illi l-kjamat in kawza kien il-bniedem li flimkien mal-attur ghamlu l-arrangamenti sabiex isir il-funeral meta huwa mar ghand l-attur sabiex jinfurmah bil-mewt u saqu flimkien lejn id-dar fejn kien jinsab il-mejjet Carmelo Borg, liema dar kienet tappartjeni lill-kjamat in kawza, ghalkemm il-kjamat in kawza ma kienx jghix fiha.

Ghaldaqstant it-Tribunal fic-cirkostanzi jaqta' u jiddeciedi billi jirrespingi t-talba attrici.

Bl-ispejjez tal-kawza bejn il-partijiet kollha fi kwoti ndaqs.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----